

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Gonța
Liuba împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări
Sociale Buiucani mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,
repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, prin care a
fost admis apelul declarat de Gonța Liuba, casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun.
Chișinău din 16 iunie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă
parțial,

c o n s t a t ă :

La 25 octombrie 2011, Gonța Liuba a depus cererea de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului
administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că începînd cu data de 05 mai 2010 Casa
Națională de Asigurări Sociale i-a stabilit pensie pentru limită de vîrstă pentru stagiul
total de 39 ani 08 luni și 30 zile ca lucrător în agricultură.

Consideră că stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă a
fost calculat greșit, deoarece nu au fost incluse toate perioadele contributive și
necontributive realizate înainte de 01 ianuarie 1999, iar unele perioade au fost
calificate greșit ca lucrător în agricultură.

Indică că în perioada 11 martie 1970 - 30 noiembrie 1971 (9 luni și 19 zile) a
lucrat în calitate de lucrător de brigadă în cadrul sovhoz-fabrica „Ghidighici”, ca
lucrător agricol, iar în perioada 01 decembrie 1971 - 01 mai 1978 (6 ani și 5 luni) a
făcut studiile la secția zi la facultatea de economie a Institutului Agricol din Chișinău,
însă perioada de studii nu a fost luată în calcul la stabilirea stagiului de cotizare.

Astfel, invocînd prevederile art. 50 alin. (1) din Legea privind pensiile de
asigurări sociale de stat, pct. 9 din Regulamentul cu privire la modul de confirmare a
vechimei în muncă pentru stabilirea pensiilor aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.
821 din 15 decembrie 1992, și pct. pct. 1, 3, 8 din Regulamentul cu privire la modul de

calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, consideră că perioada de studii în instituțiile superioare la secția zi urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare și această perioadă nu poate fi considerată ca lucrător în agricultură, dar ca lucrător în economie, iar documentul ce confirmă legalitatea cerinței în acest sens este diploma de studii, care a fost prezentată pîrîtului, dar care a fost lăsată fără apreciere la stabilirea stagiului de cotizare.

Mai indică reclamanta că de la 01 iunie 1978 pînă la 01 mai 1997 (18 ani 11 luni) a lucrat în calitate de economist în agricultură, astfel a activat ca lucrător în economia națională și nu ca lucrător în sectorul agrar.

Totodată, invocă că specialiștii Casei Naționale de Asigurări Sociale ilegal au exclus din stagiul de cotizare (01 iunie 1978 pînă la 01 mai 1997) realizat pentru perioada, în care a activat în calitate de economist în agricultură și perioada 01 iulie 1984 - 28 februarie 1985, în care s-a aflat în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la 11 luni, sau conform art. 5 alin. (1), (2) lit. b) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive, perioadele necontributive a asiguratului asimilate stagiului de cotizare fiind perioada de îngrijire a unui copil pînă la vîrsta de 3 ani de către unul din părinți sau tutore în caz de deces al ambilor părinți.

Sușține reclamanta că în perioada 01 mai 1997 pînă la 13 martie 2006 (8 ani, 10 luni și 13 zile) a fost angajată prin transfer la Primăria satului Ghidighici în calitate de specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare.

La 01 iulie 1998, în temeiul prevederilor art. 9 al Legii serviciului public nr. 443/1995 și Legii nr. 1263/17 iulie 1997, i-a fost conferit gradul de calificare rangul II, consilier de clasa a III-a, iar la 30 decembrie 2003, i-a fost conferit gradul de calificare rangul III, clasa a II-a.

Astfel, la 01 ianuarie 1999 odată cu intrarea în vigoare a Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, avea stagiul de cotizare de 27 ani realizat în economia națională.

Menționează că referitor la metoda de calculare a pensiei a solicitat pîrîtului în mod verbal recalcularea stagiului de cotizare și includerea întregii perioade de activitate, însă pîrîtul a refuzat, insistînd că mai mult de ½ din stagiul de cotizare și anume o perioadă de 19 ani, 11 luni și 18 zile a activat în agricultură.

Nefiind de acord cu stagiul de cotizare calculat de Casa Națională de Asigurări Sociale s-a adresat Serviciului de Arhivă a Consiliului raional Strășeni, care prin răspunsul nr. 640 din 10 august 2011 a informat-o că unitatea economist în agricultură era inclusă în aparatul central al sovhozului-fabrică „Ghidighici”.

Mai indică că s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei ca angajat în economia națională începînd cu 05 mai 2010 și indexarea acesteia conform legislației.

Însă, Casa Națională de Asigurări Sociale prin răspunsul nr. IV-1277/11 din 04 octombrie 2011, i-a refuzat recalcularea pensiei ca muncitor în economia națională, motivînd că a activat în întreprindere care produce producție agricolă, inclusiv și sovhozuri, activînd astfel ca lucrător în sectorul agrar.

Consideră că pîrîtul ilegal i-a refuzat recalcularea și majorarea pensiei pentru limită de vîrstă, cu atît mai mult că potrivit înscrierilor din carnetul de muncă și certificatul de arhivă, a realizat un stagiul de cotizare de 27 ani în economia națională, mai mare de ½ din stagiul necesar la data stabilirii pensiei, a achitat lunar contribuții la

fondul social, iar statut de lucrător în sectorul agrar a avut numai în perioada de la 11 martie 1970- 30 noiembrie 1971 (9 luni și 19 zile), pînă cînd a plecat la studii, iar începînd cu perioada studiilor 01 decembrie 1971 pînă la data intrării n vigoare a Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat a realizat un stagiul de cotizare în economia națională mai mare de ½ din stagiul necesar la data stabilirii pensiei la 05 mai 2010.

Solicită, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia începînd cu 05 mai 2010 ca lucrător în economia națională, încasarea diferenței lunare la pensia neachitată pentru perioada de la 5 mai 2010 pînă la 5 octombrie 2011 și obligarea să-i achite începînd cu 06 octombrie 2011 pensie pentru limită de vîrstă conform formulei și stagiului de cotizare realizat în economia națională.

În cadrul dezbatelor judiciare, Gonța Liuba a depus cerere de concretizare și completare a cererii de chemare în judecată înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor a invocat că Casa Națională de Asigurări Sociale a inclus în stagiul de cotizare 5 ani și 4 luni, care nu se referă la munca în agricultură.

Stagiul de cotizare în agricultură constituie 13 ani și 7 luni mai puțin de ½ din stagiul total de cotizare de 39 ani și 7 luni, iar conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14 octombrie 1998, calcularea pensiei urma să fie efectuată ca lucrător în economia națională.

Mai indică că în perioada anilor 1989-2000 nu a fost membru a gospodăriei agricole, nu a deținut și nu deține cotele părți ale acesteia, iar cotizațiile la fondul social au fost calculate după principiul stabilit pentru economia națională, fapt conformat prin certificatul eliberat de SA „Ghidighici-Vin” nr.88/a din 10 august 2011.

Prin urmare, afirmă că pensia stabilită de Casa Națională de Asigurări Sociale ca lucrător în agricultură constituie 1 534,18 lei, în timp ce pensia ca lucrător în economia națională constituie 2 764,39 lei, respectiv, diferența pentru perioada deja achitată constituie 20 083,55 lei.

Solicită, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i calculeze pensia ca lucrător în economia națională în mărime de 2 764 lei și încasarea diferenței la pensie pentru perioada de la 05 mai 2010 - noiembrie 2011 în mărime de 20 083, 55 lei (f.d. 57-58 Vol. I).

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2011 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 februarie 2012, a fost admis recursul declarat de Gonța Liuba și reprezentantul Constantinov Victor, casată hotărîrea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

La 14 august 2012, Gonța Liuba a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în calitate de pensionar i s-a calculat pensia în mărime de 1 534 lei (cu compensații suma pensiei constituind 1 653, 84 lei), care urmau a fi achitate începînd cu luna iunie 2010.

Însă, începînd cu luna mai 2012 a primit pensia în mărime de 1 469, 42 lei și conform ordinului de plată nr.930853822 a fost înștiințată că suma respectivă va fi

achitată în perioada mai 2012 - martie 2013, astfel, suma pensiei fără compensații a fost micșorată cu 65 lei.

Astfel, considerînd că cuantumul pensiei a fost redus fără motive legale, la 01 iunie 2012, a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale explicarea situației create, însă prin răspunsul din 15 iulie 2012, expediat cu depășirea termenului stabilit pentru examinarea petițiilor pîrîtul s-a eschivat de la soluționarea problemei, invocînd formal că la cerere nu a fost anexat mandatul avocatului.

Solicită recunoașterea ilegalității acțiunilor Casei Naționale de Asigurări Sociale care au dus la micșorarea cuantumului pensiei achitate lunar, obligarea restabilirii sumei achitate anterior, cu încasarea diferenței de 65 lei lunar la ziua pronunțării hotărârii; recunoașterea faptului neexaminării de către Casa Națională de Asigurări Sociale a cererii prealabile, care au dus la cauzarea suferințelor psihice, repararea prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-4 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2012, cauza civilă la cererea de chemare a Liubei Gonța împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Liubei Gonța împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată au fost conexate într-o singură procedură.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 februarie 2014, a fost atras în proces în calitate de copîrît Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani mun. Chișinău, cu toate drepturile prevăzute de Codul de procedură civilă (f.d. 97 Vol.II).

La 23 noiembrie și ulterior la 10 decembrie 2014, Gonța Liuba a depus cerere de concretizare a cerințelor înaintate împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, în cea din urmă invocînd că în perioada de cotizare a stagiului de muncă urmează să fie incluse perioadele:

01 septembrie 1969 - 01 aprilie 1970, perioada de activate în calitate de soră medicală la grădinița creșă din satul Ghidighici;

11 aprilie 1970 - 30 noiembrie 1971, perioada de activitate în brigada de livădari al sovhozului-fabrică „Ghidighici”;

01 decembrie 1971 - 31 iulie 1972 perioada efectuării cursurilor de pregătire la zi în Institutul Agricol „M. Frunze” din mun. Chișinău;

01 august 1972 – 09 noiembrie 1975, începutul perioadei de studii la zi în cadrul Institutului Agricol „M. Frunze” din mun. Chișinău;

10 noiembrie 1975 - 03 noiembrie 1976, perioada de îngrijire a copilului minor născut la 07 octombrie 1975;

04 noiembrie 1976 - 30 mai 1978, finisarea studiilor la zi în cadrul Institutului Agricol „M. Frunze” din mun. Chișinău;

01 iunie 1978 - 30 iunie 1984 perioada în care a ocupat funcția de economist în agricultură în cadrul sovhozului-fabrică „Ghidighici”;

01 iulie 1984 - 28 februarie 1985, perioada de îngrijire a copilului minor născut la 26 aprilie 1984;

01 martie 1985 - 09 noiembrie 1989 perioada de activitate în calitate de economist în agricultură în cadrul sovhozului-fabrică „Ghidighici”;

10 noiembrie 1989 - 08 martie 1995 perioada în care a deținut funcția de electivă de Președinte al comitetului sindical al Gospodăriei Didactice Ghidighici a Institutului Agricol „M. Frunze” din mun. Chișinău;

09 martie 1995 - 31 aprilie 1997, perioada în care a deținut funcția de economist în agricultură în cadrul Gospodăriei Didactice Experimentale a Universității Agrare de Stat din Republica Moldova;

01 mai 1997 - 13 martie 2006, perioada în care a activat în funcția de specialist pentru reglementarea proprietății funciare în cadrul Primăriei satului Ghidighici;

24 martie 2006 – 02 octombrie 2006, perioada în care a activat în calitate de arhivar în cadrul Întreprinderii de Stat Cadastru, mun. Chișinău;

02 octombrie 2006 - 13 mai 2010, perioada activității în funcția de specialist în secția de cadre și cancelarie a Direcției generale Arhitectură, Urbanism și Relații funciare a Consiliului mun. Chișinău.

Sușține că Casa Națională de Asigurări Sociale i-a calculat perioada de cotizare - 39 ani și 7 luni, însă în realitate perioada de cotizare este de peste 40 de ani.

Astfel, menționează că în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada 01 decembrie 1971 - 31 iulie 1972, aflării sale la cursuri de pregătire la zi la Institutul Agricol „M. Frunze”, cu toate că, reieșind din prevederile pct. 9 al Regulamentului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 821 din 15 decembrie 1992, la calcularea vechimii în muncă se include perioada aflării la studii în instituțiile de învățământ superior, mediu de specialitate și profesional tehnic etc., inclusiv și timpul aflării la școli și cursuri de pregătire.

Concomitent, indică că incorect a fost inclusă perioada 10 noiembrie 1989 - 08 martie 1995 (05 ani, 03 luni și 28 de zile) ca activitate în sectorul agrar, întrucât în perioada respectivă, dânsa a îndeplinit funcția electivă de președinte al comitetului sindical a Gospodăriei Didactice „Ghidighici” și a fost salarizată din fondul surselor sindicale, fapt ce se confirmă prin copia certificatului nr. 103 din 21 decembrie 2009 eliberat de SA „Ghidighici-Vin”, copia autenticată a ordinului nr.154-k din 14 noiembrie 1989 a gospodăriei Didactice „Ghidighici”, certificatul nr. 11 din 17 februarie 2012, copia extrasului nr.03 din 10 noiembrie 1989, inclusiv și certificatul nr.137 din 25 noiembrie 1990, prin care se atestă că dânsa o perioadă de 3 luni (de la 01 octombrie 1990 până la 31 decembrie 1990) s-a aflat la cursuri de pregătire a președinților sindicatelor.

Mai menționează, reclamanta că în calitate de pensionară a fost informată în scris că, începând cu luna mai 2012 va primi pensia în mărime de 1 469 lei, mai mică cu 65 lei decât cea stabilită inițial, fără a-i fi explicat și motivul, fapt prin care i-a fost cauzate suferințe psihice, și un prejudiciu moral considerabil, în primul rând prin faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale a ignorat adresările sale în vederea obținerii explicațiilor privind corectitudinea stabilirii pensiei.

Solicită obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă în stagiul total de cotizare a perioadei de 8 luni, în care s-a aflat la cursurile de pregătire în Institutul Agrar „M. Frunze” (01 decembrie 1971-31 iulie 1972), să atribuie perioada de 05 ani 03 luni 28 zile (10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995) de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în categoria muncii salariatului în economie națională, să recalculeze pensia Liubei Gonța ca pentru salariați din economia națională în modul stabilit de legislație, încasarea diferenței pensiei neachitate în perioada 05 mai 2010 - 31 august 2012 în sumă totală

de 76 435, 93 lei și încasarea prejudiciu moral în mărime de 15 000 lei (f.d. 125-127 Vol. II)

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de către Gonța Liuba, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea fost admisă parțial, fiind obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani să-i calculeze Liubei Gonța și să-i includă perioada noiembrie 1989 – martie 1995 în funcția de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în stagiul de muncă perioada de activitate 5 ani 3 luni și 28 zile, și să-i calculeze pensia din salariul de 80% a directorului SA „Ghidighici vin” în baza certificatului nr. 78 din 02 noiembrie 2015, conform stagiului de cotizare în economia națională și să-i achite diferența de pensie conform stagiului de cotizare în economia națională începând cu 13 mai 2010, ținând cont de indexarea anuală a pensiilor, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

La 09 februarie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a emis o decizie pripită, fără a dovedi circumstanțele considerate ca fiind stabilite și fără a analiza multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează litigiul în speță.

Menționează că activitatea Liubei Gonța în cadrul Sovhozului-fabrică „Ghidighici” constituie stagiul de cotizare în agricultură, întrucât prin prisma art. 1 alin. (2) al Legii privind restructurarea întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr. 392 din 13 mai 1999, sovhozul fabrica este o întreprindere agricolă, iar activitatea în cadrul Sovhozului-fabrică se consideră ca activitate în domeniul agriculturii, indiferent de funcția deținută, și anume din acest considerent pensia Liubei Gonța a fost stabilită ca pentru lucrător în agricultură.

Or, conform pct. 5 al Anexei nr. 4 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, în cazul în care timp de cel puțin $\frac{1}{2}$ din stagiul realizat la data stabilirii pensiei asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, pensia se calculează după formula stabilită ca pentru lucrătorii din agricultură.

În context indică că Gonța Liuba are mai mult de $\frac{1}{2}$ din stagiul total realizat anume în domeniul agriculturii (19 ani 11 luni 18 zile) la Sovhoz-fabrica „Ghidighici”, iar instanța de apel nejustificat a concluzionat că perioada de activitate a intimatei noiembrie 1989 - martie 1995, urmează a fi catalogată ca fiind realizată în economie națională, or, concluziile în acest sens sunt bazate pe aprecierea arbitrară a probelor din dosar.

La acest capitol menționează că nu poate fi reținut la caz certificatul de salariu nr. 04 din 02 august 2011 eliberat de Uniunea Municipală a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație și prezentat de Gonța Liuba în confirmarea faptului că pretinsele venituri pentru perioada noiembrie 1989 - martie 1995 au fost realizate în economia națională, deoarece în urma unui control efectuat de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorului Buiucani la Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație, în scopul verificării documentelor, în baza cărora a fost emis certificatul respectiv, s-a constatat că conturile personale pe numele Liubei Gonța lipsesc, iar certificatul de salariu nr. 04 din 02 august 2011 a fost

transcris din xerocopia certificatului nr. 10 din 10 martie 1995 eliberat de comitetul sindical al gospodăriei didactice „Ghidighici”.

Mai mult decît atît, invocă că la data de 23 februarie 2012, de către specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani a fost efectuat un control la SA „Ghidighici-Vin”, în rezultatul căruia s-a constatat că Gonța Liuba prin ordinul nr. 154-R din 14 noiembrie 1989 a fost eliberată din funcția de economist începînd cu data de 10 noiembrie 1989, în legătură cu alegerea în funcția de președinte a Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, iar la 09 martie 1995 conform ordinului 28-C din 15 martie 1995, Gonța Liuba a fost numită în funcția de economist în agricultură.

La fel, invocă că s-a constatat că procesele-verbale și conturile personale ale comitetului sindical nu au fost transmise spre păstrare în arhiva SA „Ghidighici-Vin”, iar sumele din certificatele nr. 36 din 01 aprilie 2008, prezentate de către Gonța Liuba Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani în vederea stabilirii pensiei, au fost compuse din plata în acord, prime și concediale plătite din gospodăria didactică și din sumele indicate în xerocopia certificatului despre salariu din 10 martie 1995, prezentat de intimată la contabilitate pentru perioada noiembrie 1989 – martie 1995, eliberat de comitetul sindical a gospodăriei.

Totodată, susține recurentul că la caz nu poate fi reținut nici „dosarul Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” prezentate de către Gonța Liuba în confirmarea faptului că în perioada 10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995, în care a activat în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, Gonța Liuba a fost salarizată ca lucrător în economia națională, întrucît acest document salarial nu este îndeplinit conform standardelor de evidență contabilă și conține datele privind salariul calculat, reținerile din salariu și sumele spre achitare doar pentru cîteva luni.

Însă, potrivit standardelor, în listele de plată, care se îndeplinesc pentru fiecare lună aparte, se indică numai suma spre achitare, fiecare listă fiind semnată de către conducător și contabil și ștampilată.

Prin urmare, indică recurentul că în situația în care la Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație nu au fost identificate careva documente de salarizare veridice, iar dosarul Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, nu reprezintă un document care ar putea sta la baza eliberării cărorva certificate de salarii, doar faptul că intimata a deținut funcția de președinte a Comitetului Sindical, nu constituie temei de admitere a cerințelor în acest sens.

Respectiv, insistă că urmează a fi apreciat critic și certificatul nr. 11 din 17 februarie 2012, eliberat de Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație, în care este indicat faptul că intimata în perioada 1989 - 1995, a fost salarizată din sursele sindicatului, sau nici în acest sens nu sunt careva documente justificative.

Mai indică recurentul că în circumstanțele menționate, creează o incertitudine decizia instanței de apel referitor la obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani să-i achite Liubei Gonța pensia din salariul de 80 % a directorului SA „Ghidighici Vin” în baza certificatului salarial nr.78 din 02 noiembrie 2015, în care este indicat un pretins salariu, care nu are nici o tangență cu salariul intimatei în perioada de referință, or, luarea în calculul la stabilirea cuantumului pensii intimatei a venitul unei persoane terțe contravine atît Legii de pensionare cât și Hotărîrii Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000.

De asemenea, consideră recurentul că este ilegală decizia instanței de apel și în partea obligării Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani să achite intimatei diferența de pensie conform stagiului de cotizare în economia națională, începând din 13 mai 2010.

Aceasta deoarece, cererea prin care intimata a solicitat reexaminarea dreptului la pensie, în temeiul certificatului de salariu nr. 04 din 02 august 2011, eliberat de Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație, prin care se pretindea activitatea în economie națională, a fost depusă de către intimată Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani la data de 17 februarie 2012.

Concomitent invocă în susținerea poziției sale și prevederile art. 33 alin.(5) a Legii de pensionare, care indică că noile drepturi la pensie se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale, în cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art. 11 alin.(2).

Astfel, prin prisma normei precitate, consideră că chiar dacă documentele depuse de intimată confirmau dreptul de reexaminare a pensiei, atunci noile drepturi la pensie urmau a fi acordate începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și anume martie 2012, dar nicidecum de la data acordării pensiei – 13 mai 2010.

Consideră recurentul că este neîntemeiat și cerința cu privire la includerea în stagiul de cotizare a perioadei 01 decembrie 1971 – 31 iulie 1972 aflării la cursurile de pregătire în Institutul Agrar, deoarece „cursurile de pregătire” potrivit Legii de pensionare și Hotărârii Guvernului nr.417 din 03 mai 2000, nu se include în stagiul de cotizare ca perioadă necontributivă.

Totodată, evidențiază recurentul că în cazul în care se vor găsi documentele ce vor confirma faptul că intimata într-adevăr a fost salarizată din sursele Uniunii Municipale Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație, în anii deținerii funcție de președinte comitetului sindical, intimata este în drept, prin prisma art. 33 a Legii de pensionare nr.156, să solicite reexaminarea dreptului la pensie.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei copia decizie instanței de apel din 25 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentului Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 11 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 12724, însă, materialele cauzei nu conțin date ce ar confirma recepționarea acesteia de către destinatari.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 09 februarie 2016, în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, după cum se constată la caz, Casa Națională de Asigurări Sociale a stabilit Liubei Gonța începând cu data de 05 mai 2010, pensie pentru limită de vîrstă ca lucrător în agricultură.

La 07 septembrie 2011 Gonța Liuba s-a adresat cu o cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale solicitând recalcularea pensiei ca lucrător în economia națională începând cu data de 05 mai 2010 și indexările conform legislației de pensionare în vigoare.

Drept urmare, prin răspunsul nr. IV-G-1277/11 din 04 octombrie 2011, Liuba Gonța a fost informată că beneficiază începând cu data de 05 mai 2010 de pensie pentru limită de vîrstă ca agricultor cu un stagiul total de cotizare de 39 ani și 07 luni, dintre care în agricultură 19 ani, 11 luni și 18 zile realizați în sovhozul-zavod „Ghidighici”, iar cuantumul pensiei a fost calculat în baza coeficientului individual al salariului - 4,81250 determinat pentru cele mai favorabile 60 de luni consecutive 1987₍₁₂₎-1991₍₁₂₎ din ultimii 15 ani pînă la 01 ianuarie 1999 și din venitul mediu lunar asigurat – 1 601,25 lei, determinat din venitul asigurat realizat de la 01 ianuarie 1999 pînă la data adresării, luînd în considerație stagiul de cotizare total și după indexarea de la 01 aprilie 2011 cu 7,8% cuantumul pensiei constituind 1 653,84 lei lunar (f.d. 6).

Este cert și faptul că, ne fiind de acord cu răspunsul primit, la data de 25 octombrie 2011, Gonța Liuba s-a adresat în instanța de judecată și în urma concretizării cerințelor, a solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă în stagiul total de cotizare a perioadei de 08 luni, în care s-a aflat la cursurile de pregătire în Institutul Agrar „M. Frunze” (01 decembrie 1971-31 iulie 1972), să atribuie perioada de 05 ani 03 luni 28 zile (10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995) de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în categoria muncii salariatului în economie națională, și să recalculeze pensia ca pentru salariați din economia națională în modul stabilit de legislație. Totodată, a solicitat încasarea diferenței pensiei neachitate în perioada 05 mai 2010 - 31 august 2012 în sumă totală de 76 435, 93 lei și a prejudiciu moral în mărime de 15 000 lei (f.d. 125-127 Vol. II),

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză și avînd ca obiect obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă în stagiul total de cotizare a perioadei aflării la cursurile de pregătire, să atribuie perioada activității în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidicghici” în categoria muncii salariatului în economia națională, să calculeze pensia ca pentru salariați din economia națională și încasarea diferenței pensiei neachitate, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de Gonța Liuba și respingerii acesteia ca fiind nefondată.

Judecând apelul declarat de către Gonța Liuba, instanța de apel a ajuns la concluzia temeinicii apelului, ilegalității hotărârii primei instanțe și casînd hotărîrea primei instanțe a pronunțat o hotărîre nouă, prin care a admis parțial acțiunea, obligînd Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani să calculeze Liubei Gonța și să includă perioada de 5 ani, 3 luni și 28 zile de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în stagiul de muncă, să calculeze pensia din salariul de 80% a directorului SA „Ghidighici vin” în baza certificatului nr. 78 din 02 noiembrie 2015, conform stagiului de cotizare în economia națională și să-i achite diferența de pensie conform stagiului de cotizare în economia națională începînd cu 13 mai 2010, ținînd cont de indexarea anuală a pensiilor, în rest respingînd cerințele ca neîntemeiate.

Instanța de recurs constată, însă, că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, instanța

de apel a interpretat eronat normele de drept material iar concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Pe cînd, prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, avînd în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia netemeinicii și respingerii integrale a acțiunii depuse de Gonța Liuba.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține materialul probator din care rezultă cu certitudine faptul că începînd cu data de 05 mai 2010, Gonța Liuba beneficiază de pensie pentru limită de vîrstă ca agricultor.

Tot actele cauzei atestă că la calcularea cuantumului pensiei Liubei Gonța au fost incluse perioadele de asigurare în economia națională de la 01 septembrie 1969 pînă la 10 martie 1970, de la 02 mai 1997 pînă la 31 decembrie 2005, de la 16 ianuarie 2006 pînă la 31 ianuarie 2006, de la 20 februarie 2006 pînă la 13 mai 2010, perioadele de asigurare în agricultură de la 11 martie 1970 pînă la 30 noiembrie 1971, de la 01 iunie 1978 pînă la 30 iunie 1984, de la 01 martie 1985 pînă la 01 mai 1997, perioadele de studii în instituția de învățămînt superior de zi de la 01 septembrie 1972 pînă la 09 noiembrie 1975 și de la 04 noiembrie 1976 pînă la 27 aprilie 1978 și perioadele de îngrijire a copiilor de la 10 noiembrie 1975 pînă la 03 noiembrie 1976, de la 01 iulie 1984 pînă la 28 februarie 1985.

Respectiv, stagiul total de cotizare al Liubei Gonța constituie 39 ani 07 luni, dintre care 19 ani, 11 luni 18 zile realizați la Sovhoz-fabrica „Ghidighici”.

Este stabilit și faptul că în stagiul de cotizare al Liubei Gonța nu a fost inclusă perioada aflării la cursuri de pregătire în Institutul Agrar „M. Frunze” (01 decembrie 1971 - 31 iulie 1972 - 8 luni), iar perioada 10 noiembrie 1989 - 08 martie 1995 (5 ani 03 luni și 28 zile) în care Gonța Liuba a îndeplinit funcția electivă de președinte al Comitetului Sindical a Gospodăriei Didactice „Ghidighici” a fost inclusă ca activitate în sectorul agrar, fapt cu care Gonța Liuba nu este de acord, invocînd că perioada aflării la cursuri de pregătire urma să fie inclusă în stagiul general de muncă, iar perioada în care a îndeplinit funcția electivă de președinte al Comitetului Sindical a Gospodăriei Didactice „Ghidighici” urma să fie atribuită stagiului realizat în economia națională.

Conform art.5 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive. Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sunt perioada de îndeplinire a serviciului militar în termen sau cu termen redus, perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, perioada de îngrijire a unui copil pînă la vîrsta de 3 ani de către unul din părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți, perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională.

În conformitate cu prevederile art. 50 alin. (1) lit. e) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, în afară de perioadele specificate la art. 5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat

studiul în instituțiile de învățământ superior de zi până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Iar, potrivit pct. 8 al Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.417 din 03 mai 2000, în temeiul și în scopul realizării prevederilor Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, în stagiul de cotizare se includ următoarele perioade necontributive realizate înainte de 1 ianuarie 1999, perioada îngrijirii unui invalid de gradul I, perioada îngrijirii unui copil-invalid sub vârsta de 16 ani, perioada îngrijirii unei persoane care a depășit vârsta de 75 de ani, perioada de studii în instituțiile de învățământ universitar de zi (institute, universități, academii), perioada serviciului militar sau alt serviciu asimilat acestuia.

Cu referire la prevederile normei enunțate corect prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii pretenției Liubei Gonța cu privire la includerea în stagiul general de cotizare a perioadei (01 decembrie 1971 până la 31 iulie 1972) de 8 luni, în care s-a aflat la cursuri de pregătire în cadrul Institutul Agrar „M. Frunze”, or, legislația domeniului de pensionare în vigoare reglementează expres că, în stagiul de cotizare se include doar perioada de studii în instituțiile de învățământ universitar de zi – studiile superioare, din categoria cărora nu fac parte cursurile de pregătire.

În acest context al analizei este de observat că intimata, deși, invocă în susținerea acestor pretenții prevederile pct. 9 al Regulamentului cu privire la modul de confirmare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 821 din 15 decembrie 1992 în temeiul Legii cu privire la asigurarea cu pensii în Republica Moldova nr. 473 din 27 decembrie 1990, care statuează că, timpul aflării la studii în instituțiile de învățământ superior, mediu de specialitate și profesional-tehnic; la aspirantură, doctorantură și ordinatură clinică; în școli și la cursuri de pregătire, perfecționare și recalificare a cadrelor, se confirmă prin diplome, certificate, legitimații, precum și prin adeverințe și alte documente, eliberate pe baza datelor de arhivă ce conțin informații referitoare la perioadele de studii. Dacă asemenea informații lipsesc în documente, în calitate de dovadă a timpului de studii pot fi luate adeverințele despre durata studiilor în instituția de învățământ respectivă în anii respectiv, cu condiția că documentele indică date referitoare la încheierea întregului curs de studii sau a unor etape separate din acest curs.

Însă, în cazul de față, Gonța Liuba, și-a realizat dreptul la pensionare în anul 2010, în temeiul Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, în vigoare din 01 ianuarie 1999, iar, odată cu intrarea în vigoare a Legii noi nr. 156 din 14 octombrie 1998 Legea veche nr. 473 din 27 decembrie 1990 a fost abrogată, aspect ce atestă că prevederile textului legal sus evocat nu sunt incidente situației din speță.

De altfel, se reține drept corectă și mențiunea primei instanțe cu privire la netemeinicia pretenției Liubei Gonța privind atribuirea perioadei de activitate 10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995 (05 ani, 03 luni și 28 zile) în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în categoria muncii salarizate în economie națională.

Aceasta deoarece, după cum s-a constatat la caz, conform înscrisurilor din dosar și în special înscrierilor din cartul de muncă deschis la data de 01 septembrie 1969 pe numele Liubei Gonța, în perioada 01 iunie 1978 – 01 mai 1997, Gonța Liuba a fost angajată la sovhozul-fabrică „Ghidighici” (f.d. 42³), respectiv, la stabilirea stagiului de

cotizare al Liubei Gonța perioada 01 iunie 1978 – 01 mai 1997, corect a fost inclusă ca fiind perioadă realizată în domeniul agriculturii.

Or, din sensul art. 1 alin. (2) al Legii privind restructurarea întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr. 392 din 13 mai 1999, este de înțeles că sovhozul-fabrică este o întreprindere agricolă, iar activitatea în cadrul sovhozului-fabrică se consideră ca activitate în domeniul agriculturii, indiferent de funcția deținută, și anume în aceste condiții pensia Liubei Gonța a și fost stabilită ca pentru lucrător în agricultură.

Aici se va remarca că specificarea concretă, prin Lege a unor chestiuni, la caz, activitatea căror întreprinderi ține de sectorul agrar, în cazul altor situații care se află într-o coerență cu aceste raporturi și anume, determinarea coeficientului individual al salariului pensionarului în economia națională sau în agricultură, nu poate fi interpretată astfel decât prevede legislația în vigoare.

Afară de cele reținute, actele cauzei atestă și faptul că Gonța Liuba invocând că în perioada 10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995 a activat în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” și nefiind de acord cu situația că perioada respectivă a fost atribuită activității realizate în agricultură, la 17 februarie 2012, în scopul recalculării pensiei și confirmării faptului că veniturile pentru perioada noiembrie 1989 – martie 1995 au fost realizate în economia națională, a prezentat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale certificatul de salariu nr. 04 din 02 august 2011, eliberat de Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație (f.d. 37).

Însă, ulterior, prin Actului de control din 21 februarie 2012, întocmit de către specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani la Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație în scopul verificării actelor în temeiul cărora a fost emis certificatul de salariu nr. 04 din 02 august 2011, s-a constatat că conturile personale pe numele Liubei Gonța la Uniunea Municipală Chișinău a Sindicatelor și procesul-verbal cu privire la alegerea intimatei în funcția de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” lipsesc, iar certificatul de salariu eliberat Liubei Gonța a fost transcris din xerocopia certificatului nr. 10 din 10 martie 1995, eliberat de comitetul sindical al gospodăriei didactice „Ghidighici”, fapt ce în plus indică asupra netemeinicii pretențiilor invocate de Gonța Liuba în acest sens (f.d.58 Vol. II).

În susținerea opiniei date vine și Actul de verificare a documentelor din 23 februarie 2011, întocmit de specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani în urma verificării la SA „Ghidighici-Vin”, succesorul în drepturi al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” a cărților de ordine și conturile personale ale Gonța Liuba pentru perioada 1989 – 1995, prin care s-a constatat că într-adevăr Gonța Liuba conform ordinului nr.154-R din 14 noiembrie 1989, a fost eliberată din funcție de economist de pe data 10 noiembrie 1989 în legătură cu alegerea în funcție de președinte a Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, iar la data de 09 martie 1995 conform ordinului 28-C din 15 martie 1995, Gonța Liuba a fost numită în funcția de economist în agricultură, însă procesele-verbale și conturile personale ale comitetului sindical nu au fost transmise spre păstrare în Arhiva SA „Ghidighici-Vin”.

Mai mult s-a constatat că sumele salariului din certificatele sub nr. 36 din 01 aprilie 2008, prezentate de Gonța Liuba în vederea stabilirii pensiei au fost compuse din plată în acord, prime și concediale, care au fost plătite din Gospodăria Didactică și din sumele indicate în xerocopia certificatului despre salariu din 10 martie 1995,

prezentat de intimată la contabilitatea pentru perioada noiembrie 1989 - martie 1995, eliberat de Comitetul Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, explicînd contabilului că sumele indicate au fost primite din activitatea de președinte a comitetului sindical (f.d. 59-60 Vol. II).

Prun urmare, cele relatate indică asupra temeiniciei mențiunii primei instanțe cu privire la faptul că certificatul privind salariul nr. 04 din 02 august 2011, prin care se confirmă cuantumul salariului Liubei Gonța afară de plățile cu caracter unic pentru perioada noiembrie 1989 – martie 1995, nu poate fi reținut, drept certificat de salariu ce atestă că veniturile Liubei Gonța pentru perioada noiembrie 1989 – martie 1995 au fost realizate în economia națională.

Sau, prin prisma prevederilor Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu Hotărârea Guvernului nr.417 din 03 mai 2000, documentele ce atestă salariu urmează a fi eliberate în baza conturilor personale, borderourilor de salariu și altor documente de achitare a salariului, în certificat se indică numărul de eliberare și data, precum și numele și prenumele conducătorului întreprinderii și a contabilului-șef, cât și documentele în baza cărora a fost eliberat certificatul.

În acest context, prima instanță justificat a apreciat critic și materialele dosarul Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” din perioada 1989 - martie 1995 certificat de SA „Ghidighici Vin”, deoarece acestea conțin listele de plată a plăților salariale care nu au fost semnate de contabil și conducătorul întreprinderii, semnate fiind doar listele pentru perioada noiembrie 1989-martie 1990 (f.d. 140-150 Vol. II, fa. 1-36 Vol. III).

De altfel, nici certificatul nr. 46 din 20 februarie 2015 eliberat de SA „Ghidighic-Vin”, prin care se atestă că Gonța Liuba nu a beneficiat de cotă-parte din patrimoniul gospodăriei pentru toate perioadele de activitate, iar în veniturile înscrise în evidența contabilă pentru perioada 1989-1995 nu au fost obținute în cadrul procesului de producere și prelucrare a producției agricole și nici certificatul nr. 1691 din 03 noiembrie 2011, eliberat de Primăria Ghidighici, care certifică că Gonța Liuba nu are înregistrată Gospodărie Țărănească și cotă de teren agricol, nu justifică cerințele reclamantei în sensul atribuirii perioadei de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în categoria muncii realizate în economia națională, întrucît conținutul acestora nu confirmă salarizarea Liubei Gonța în perioada 1989-1995 ca lucrător din economia națională.

Or, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, în conformitate cu care fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Gonța Liuba nu a prezenta probe incontestabile și pertinente ce ar confirma că în perioada de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” a fost salarizată ca angajat din economia națională, cu atît mai mult că actele prezentate de Gonța Liuba în confirmarea cerințelor înaintate denotă ținerea evidenței contabile cu derogări de la normele contabile ce reglementau organizarea și ținerea evidenței contabile în perioada respectivă, fapt ce creează dubii privind veridicitatea acestora și fac imposibilă constatarea faptului cum a fost salarizată intimata în perioada anilor 1989-1995.

Conform art. 1 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, nr.156 din 14 octombrie 1998, agricultor este persoană care realizează venituri anuale și după caz

este proprietar și sau arendaș de suprafețe agricole, este membru al unei societăți agricole sau altor forme de asociere din agricultură, desfășoară activitate agricolă în cadrul unei gospodării individuale sau al unei forme de asociere din agricultură.

Iar, potrivit pct. 5 al anexei nr.4 la Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, în cazul în care timp de cel puțin $\frac{1}{2}$ din stagiul realizat la data stabilirii pensiei asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, pensia se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură.

Prin prisma normelor enunțate și în coroborare cu cele relatate, instanța de recurs conchide că la stabilirea pensiei Liubei Gonța, perioada noiembrie 1989 – martie 1995 de activitate în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” justificat a fost atribuită în categoriei muncii salariatului în agricultură și corect pensia a fost calculată după formula stabilită pentru lucrătorii în agricultură.

Astfel, cele descrise combat concluziile instanței de apel precum că din motivul că activitatea Gospodăriei Didactice „Ghidighici” se referă la pregătirea cadrelor pentru economia națională, pentru perioada în care Gonța Liuba a activat în funcția de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici”, stagiul de muncă perioada de activitate fiind de 5 ani 3 luni și 28 zile, este necesară calcularea pensiei din salariul de 80% a directorului SA „Ghidighici Vin” în baza certificatului nr. 78 din 02 noiembrie 2015 conform stagiului de cotizare în economia națională.

Aceasta deoarece, salariul indicat în certificatul nr. 78 din 02 noiembrie 2015, este diferit de salariul pe care îl primea Gonța Liuba în perioada de referință (f.d. 106 Vol. II, f.d. 37 Vol. II), respectiv se referă la salariul unei alte persoane, sau, luarea în calculul pensiei Liubei Gonța a venitului unei persoane terțe este contrară legislație în vigoare.

Mai mult decât atât, însăși Gonța Liuba prin faptul invocării în susținerea poziției sale a certificatului nr.78 din 02 noiembrie 2015 eliberat de SA „Ghidighici Vin”, confirmă că a fost salarizată de sovhoz-fabrica „Ghidighici” (f.d. 106), care prin prisma art. 1 alin.(2) al Legii restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr.392 din 13 mai 1999, este o întreprindere agricolă, iar activitatea în cadrul sovhozului fabrică se consideră ca fiind activitate în domeniul agriculturii, indiferent de funcția deținută.

În circumstanțele relatate, întemeiat prima instanță a respins și cerințele Liubei Gonța cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia ca pentru salariați din economia națională în modul stabilit de legislație și să-i achite diferența pensiei neachitate în perioada 05 mai 2010-aprilie 2015 de 76098,98 lei și prejudiciului moral în sumă de 15 000 lei.

Sau, aceste pretenții înaintate de Liuba Gonța sunt subsecvente pretenției de bază cu privire la atribuirea perioadei de activitate (10 noiembrie 1989 – 08 martie 1995) în calitate de președinte al Comitetului Sindical al Gospodăriei Didactice „Ghidighici” în categoria muncii realizate în economia națională, iar în situația în care pretenția de bază a fost respinsă ca neîntemeiată, urmează a fi respinse și cerințele subsecvente.

În conexiunea celor se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a respins acțiunea Liubei Gonța ca fiind neîntemeiată.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gonța Liuba împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casa Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva